

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, mart.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA'SIR ETUVCHI TIZIMLASHTIRILGAN TAHDIDLAR.....	40
Qodirov Tuyg'un Uzoqovich, Nabiye Bexzod Shavkatovich	
SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYA VA TEXNOLOGIK MODERNIZATSIYANING O'RNI	44
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASHNING USLUBIYOTI VA UNING SOLIQ TIZIMIDA QO'LLANILISHI	49
To'xtabayev Oybek Odilovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR.....	56
Ismailov Bobir Salomovich	
TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	62
Yangiboyev F.B.	
MINTAQAVIY IQTISODIY SALOHİYATDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	68
Turayev Og'abek Kaxramonovich	
XORIJIY MAMLAKATLARDA TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH TAJRIBASI.....	75
Yusupova Feruza Yo'ldosheva	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BOSHQARISHNING INTEGRATSION VA ADAPTIV MODEL.....	83
Ibroximov Ilxomjon Shavkatjon o'g'li	
QURILISH TASHKILOTLARI FAOLIYATINING MOLİYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELLAR ASOSIDA BAHOLASH	89
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
ICHKI NAZORAT VA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDAGI XAVFLARNI BOSHQARISH	94
Islamova Nargiza Mirzaxidovna	
TURIZMNING MINTAQADA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	104
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	

TURIZMNING MINTAQADA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI

Rasulova Muxabbat Teshabayevna

Toshkent davlat agrar universiteti katta o'qituvchisi

Normurodov Sarvar Norboy o'g'li

Toshkent davlat agrar universiteti katta o'qituvchisi

ORCID: 0009-0009-1241-9339

Email: s.n.normurodov@bk.ru

Annotatsiya. Mazkur maqolada "Global Muslim Travel Index (GMTI)", onlayn bronlash va mobil ilovalar orqali ziyoratchilar uchun qulayliklar, Buyuk Ipak yo'li chorrahasida joylashgan mamlakatning qulay tabiiy-iqlim sharoitlari, Indoneziya turizmi, Malayziya turizmi, Hindiston turizmi, Pokiston turizmi, Bangladesh turizmi, Yaqin Sharq mamlakatlari turizmi, turizmning mintaqada iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri, Qashqadaryo viloyatining chekka hamda tabiiy-rekreatsion salohiyati yuqori bo'lgan hududlari – Dehqonobod, Yakkabog', Qamashi, Mirishkor va boshqa tumanlarning tog'li hamda cho'l zonalarini – ekoturizmni rivojlantirish kabilar yoritib o'tilgan.

Kalit so'zlar: "Global Muslim Travel Index (GMTI)", onlayn bronlash va mobil ilovalar, Buyuk Ipak yo'li chorrahasida, Malayziya turizmi, Hindiston turizmi, Pokiston turizmi, Bangladesh turizmi, Yaqin Sharq mamlakatlari turizmi.

Abstract. This article highlights the Global Muslim Travel Index (GMTI), conveniences for visitors through online booking and mobile applications, countries located at the crossroads of the Great Silk Road with favorable natural and climatic conditions, tourism in Indonesia, Malaysia, India, Pakistan, Bangladesh, tourism in the Middle Eastern countries, the impact of tourism on regional economic development, and the ecotourism potential of remote and high natural-recreational areas in Qashqadaryo region-including the mountainous and desert zones of Dehqonobod, Yakkabog', Qamashi, Mirishkor, and other districts.

Key words: Global Muslim Travel Index (GMTI), online booking and mobile applications, crossroads of the Great Silk Road, Malaysia tourism, India tourism, Pakistan tourism, Bangladesh tourism, Middle Eastern countries tourism.

Аннотация. В данной статье освещаются Global Muslim Travel Index (GMTI), удобства для посетителей через онлайн-бронирование и мобильные приложения, страны, расположенные на перекрестке Великого Шелкового пути с благоприятными природно-климатическими условиями, туризм в Индонезии, Малайзии, Индии, Пакистане, Бангладеш, туризм в странах Ближнего Востока, влияние туризма на экономическое развитие региона, а также потенциал экотуризма в удалённых и природно-рекреационно ценных районах Кашкадарьинской области - включая горные и пустынные зоны Дехканабада, Яккабога, Камаша, Миришкора и других районов.

Ключевые слова: Global Muslim Travel Index (GMTI), онлайн-бронирование и мобильные приложения, перекресток Великого Шелкового пути, туризм в Малайзии, туризм в Индии, туризм в Пакистане, туризм в Бангладеш, туризм в странах Ближнего Востока.

KIRISH

Dunyodagi eng qadimiy va keng tarqalgan turizm yo'nalishlaridan biri bo'lib, yil sayin millionlab insonlarning ruhiy, madaniy va tarixiy qadamjolarini ziyorat qilishiga asoslanadi. Iqtisodiy ta'sir: turizm xizmatlari (mehmonxona, transport, gidlar) iqtisodiy faoliyatni rivojlantiradi. Innovatsiya va texnologiyalar: onlayn bronlash va mobil ilovalar orqali ziyoratchilar uchun qulayliklar yaratiladi. Virtual ziyoratlar (virtual pilgrimage) va AR/VR texnologiyalari tarqalmoqda. Ekologik va madaniy masalalar: odamlar oqimi muqaddas joylar atrofidagi muhitga bosim ko'rsatadi. Barqaror turizm strategiyalari va madaniy merosni saqlash dolzarbdir. Jahon miqyosida ziyorat turizmi muhim iqtisodiy ahamiyatga ega bo'lib, ayniqsa tarixiy va diniy merosga boy Osiyo mamlakatlarida ushbu yo'nalish jadal rivojlanmoqda. "Global Muslim Travel Index (GMTI)" – bu halol/musulmon sayyohligi (Halal travel) bo'yicha dunyo darajasidagi reyting va tahlil tizimidir. U sayyohlik sohasini musulmon sayyohlar uchun qanchalik qulay qilish haqidagi ma'lumotlarni baholash va taqdim etish uchun ishlatiladi. "Global Muslim

Travel Index (GMTI)” ma'lumotlariga ko'ra, 2018-yilda global miqyosda musulmon sayyohlar soni taxminan 140 million nafarni tashkil etgan. 2022-yilda bu ko'rsatkich 110 million atrofida bo'lgan bo'lsa, 2023-yilda musulmon sayyohlar soni yana 140 millionga yetgani qayd etilgan. Musulmon sayyohlar tomonidan sayohatga sarflangan xarajatlar hajmi 2023-yilda 216,9 milliard AQSh dollarini tashkil etgan bo'lib, 2028-yilga borib ushbu ko'rsatkich 384,1 milliard AQSh dollarigacha oshishi prognoz qilinmoqda. Shuningdek, global musulmon sayyohlar soni 2028-yilga kelib 230 million nafarga yetishi kutilmoqda. O'zbekiston zamonaviy turizm industriyasini rivojlantirish uchun zarur bo'lgan barcha resurslarga ega.

Buyuk Ipak yo'li chorrahasida joylashgan mamlakatning qulay tabiiy-iqlim sharoitlari, boy tarixiy va madaniy merosi, shuningdek, ichki va xalqaro turizmni rivojlantirish uchun yuqori salohiyati bilan ajralib turadi. Shu bois O'zbekiston ziyorat turizmi salohiyati yuqori bo'lgan davlatlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. 2019-yilda imzolangan Buxoro deklaratsiyasiga muvofiq, O'zbekiston jahon ziyorat turizmi markazlaridan biri sifatida tan olingan. Bundan tashqari, mamlakat Global Muslim Travel Index reytingida 153 davlat orasida 17-o'rinni egallagan. 2020–2025-yillar davomida O'zbekistonda ziyorat obyektlarini rivojlantirishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar izchil amalga oshirilmoqda. Natijada muqaddas maskanlarning turistik salohiyati yildan-yilga ortib bormoqda.¹

O'zbekiston Markaziy Osiyoning markazida joylashgan bo'lib, boy madaniy-tarixiy merosi, mehmondo'st aholisi, milliy taomlari va betakror tabiati bilan turizm sohasini kengaytirish uchun katta imkoniyatlarga ega. Hukumat tomonidan ziyorat turizmi mamlakat iqtisodiy rivojlanishida muhim va yuqori o'sish salohiyatiga ega yo'nalish sifatida baholanmoqda. So'nggi yillarda turizmni rivojlantirish maqsadida madaniy va tarixiy meros obyektlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishga qaratilgan islohotlar amalga oshirilmoqda.

Indoneziya turizmi: tabiat turizmi: Bali oroli, Komodo milliy parki; madaniy turizm: Yava va Sumatra orollari o'rtasidagi buddizm va hindu tarixi; diniy turizm: musulmon ziyorat joylari (masalan, Djakarta va Mekkaga safarlar uchun tranzit); iqtisodiy ahamiyati: turizm mamlakatning ichki umumiy mahsulotining 5–6 % ini tashkil qiladi.

Malayziya turizmi: diniy turizm: xalol turizm markazi sifatida mashhur (xususan Kuala Lumpur, Penang); tabiat turizmi: tropik o'rmonlar, Borneo va Langkavi orollari; madaniy turizm: Malay, Xindu va Xristian madaniy meroslari; iqtisodiy ahamiyati: turizm valyuta tushumida muhim o'rin tutadi; xalol turizm 2019-yilda 28 mlrd AQSh dollaridan ziyod tushum keltirgan.

Hindiston turizmi: diniy turizm: Varanasi (hind dini), Amritsar (sikx dini), Bodhgaya (buddizm); madaniy turizm: Taj Mahal, Hava Mahal; tabiat turizmi: Gimalaylar, Kerala sohili; iqtisodiy ahamiyati: Hindiston turizm sektori umumiy IYMning 9 % ga yaqin hissasini tashkil etadi.

Pokiston turizmi: diniy turizm: haj va umraga chiqish uchun tranzit, sufi ziyorat joylari (Lahore, Multan); tabiat turizmi: Himoloy, Skardu va Nilagiri daryolari; madaniy turizm: Movarounnahr madaniy merosi, Laxor qasrlari; iqtisodiy ahamiyati: turizm ichki iqtisodiyotda 2–3 % hissani tashkil etadi; sayyohlik infratuzilmasi rivojlanishda.

Bangladesh turizmi: tabiat turizmi: Sundarban tropik o'rmonlari, Chittagong tog'lari; diniy turizm: sufi ziyorat joylari va masjidlar; madaniy turizm: muhim tarixiy shaharlar (Dakka, Chittagong); iqtisodiy ahamiyati: turizm mamlakat valyuta tushumida kichik hissani tashkil etadi, lekin potentsiali yuqori.

Yaqin Sharq mamlakatlari turizmi: Saudiya Arabistoni: haj va umra turizmi, diniy markaz; BAA (Dubay, Abu-Dabi): modern turizm, savdo, madaniy markaz; Qatar va Qo'shma Arab Amirliklari: madaniy va ishbilarmonlik turizmi, xalqaro sport va festivallar; iqtisodiy ahamiyati: turizm iqtisodiyoti nafaqat valyuta tushumi, balki xalqaro obro' va investitsiya uchun ham muhim; infratuzilma: havo yo'llari, mehmonxonalar, savdo markazlari va zamonaviy transport tizimi yuqori darajada.

Indoneziya, Malayziya, Hindiston, Pokiston, Bangladesh hamda Yaqin Sharq mamlakatlari bilan aviaqatnovlar sonini ko'paytirish, malakali gidlar tayyorlash, ziyoratgohlarga olib boruvchi yo'llar va infratuzilmani yaxshilash bo'yicha tizimli chora-tadbirlar ko'rilmogda. Mamlakat hududida 1 200 dan ortiq ziyoratgoh mavjud bo'lib, ular yiliga 1 million nafargacha ziyoratchini qabul qilish imkoniyatiga ega. Shuningdek, O'zbekiston 2025-yilda Global Muslim Travel Index reytingida 153 mamlakat orasida 17-o'rinni egallagan. 2024-yilda esa Islom hamkorlik tashkiloti tomonidan Xiva shahri Islom dunyosining turizm poytaxti deb e'lon qilingan.²

Ziyorat turizmi nafaqat diniy-ma'naviy ehtiyojlarni qondiruvchi yo'nalish, balki mintaqaviy iqtisodiy o'sishni ta'minlovchi muhim iqtisodiy omil sifatida ham namoyon bo'lmoqda. Uning multiplikativ ta'siri hududlarda savdo, transport, mehmonxona xo'jaligi, umumiy ovqatlanish va boshqa xizmat ko'rsatish tarmoqlarining rivojlanishiga

¹ Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li, Raqamli iqtisodiyotning turizm sohasidagi bandlik shakllariga ta'siri, Muhandislik va iqtisodiyot ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik, fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal, 2025-yil, iyun. № 7-son, 120-125 betlar.

² Asadullina Nailiya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li, Use of modern management mechanisms in digitalization of tourism situation learning, International journal of management and economics fundamental volume 04 issue 11 pages: 103-110 oclc – 1121105677, volume 04 issue 11-2024, <https://www.theusajournals.com/index.php/ijmef/article/view/3991>, 86-92 pages.

bevosita turtki beradi. Ziyoratchilar oqimining ortishi infratuzilmani modernizatsiya qilish zaruratini yuzaga keltirib, investitsion faollikni kuchaytiradi va yangi ish o'rinlari yaratilishiga xizmat qiladi. Natijada mahalliy budjet daromadlari kengayadi, hududiy iqtisodiyot diversifikatsiyalanadi hamda xususiy sektor subyektlarining ishtiroki oshadi. Mazkur tadqiqot ziyorat turizmining mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishdagi o'rini ilmiy asosda baholash, uning iqtisodiy samaradorlik mexanizmlarini aniqlash, shuningdek xususiy sektor va davlat-xususiy sheriklik doirasida rivojlantirish imkoniyatlarini tahlil qilishga qaratilgan. Shu orqali ziyorat turizmini barqaror hududiy taraqqiyotning strategik omillaridan biri sifatida asoslash maqsad qilingan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Maqolada jahon iqtisodiyotida ziyorat turizmining ahamiyatini yoritishga bag'ishlangan xorijiy ilmiy jurnallar, maqolalar, ilmiy to'plamlar hamda nufuzli xalqaro tashkilotlarning yillik hisobotlaridan keng foydalanilgan. Jumladan, Global Muslim Travel Index, Global Economic Impact of Muslim Tourism and Future Growth Projection, State of the Global Islamic Economy Report materiallari, shuningdek mamlakatimiz iqtisodchi olimlari I. S. Tuxliyev, G'. H. Qudratov, M. K. Pardayev va B. Safarovlarning ilmiy maqolalari tadqiqotning nazariy va metodologik asosini tashkil etgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda ziyorat turizmining mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini baholash uchun tizimli yondashuv qo'llanildi. Tahlil jarayonida rasmiy statistik ma'lumotlar asosida dinamik va taqqoslama tahlil usullari qo'llanilib, ziyoratchilar oqimi, xizmatlar hajmi, bandlik ko'rsatkichlari va hududiy daromadlar o'zgarishi o'rganildi. Iqtisodiy-mantiqiy tahlil yordamida turizmning qo'shimcha qiymat yaratish mexanizmlari asoslandi. Shuningdek, ziyorat turizmining infratuzilma, xususiy sektor va mahalliy budjet daromadlari bilan o'zaro bog'liqligi tizimli ravishda baholanib, mavjud tendensiyalar asosida uning kelgusidagi iqtisodiy ta'siri prognoz qilindi. Dunyoda ziyorat turizmining ahamiyati yildan-yilga oshib bormoqda va bu jarayon uning muayyan mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'sirining kuchayishi bilan bevosita bog'liq.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ziyorat turizmi sohasi boshlang'ich investitsiyalar hajmining nisbatan kichikligi, sayohat xizmatlariga bo'lgan talabning barqaror o'sishi, yuqori rentabellik darajasi hamda investitsiya mablag'larining tez qaytishi bilan tadbirkorlar uchun jozibador hisoblanadi. Ziyorat turizmi infratuzilmasi ziyorat turizmini rivojlantirish va mavjud resurslardan samarali foydalanishning muhim asosi hisoblanadi. Uning ahamiyati turizm xizmatlarini ishlab chiqish va taqsimlash samaradorligini oshirishda, ayrim hollarda esa uzoq hududlarda ham turizm xizmatlarini ko'rsatish imkoniyatlarini kengaytirishda namoyon bo'ladi. Shu bilan birga, globallashuv jarayonlari va jahon ziyorat turizmi bozoridagi kuchayib borayotgan raqobat sharoitida turizm infratuzilmasi hamda xizmatlar sifati va darajasi har doim ham zamon talablari bilan to'liq mos kelavermaydi. Ziyorat turizmi infratuzilmasini yanada rivojlantirish zarurati mamlakatimizda, jumladan Qashqadaryo viloyatida ham kelgusida ziyoratchilar oqimining ortishini hisobga olgan holda amalga oshirilishi lozim.

Iqtisodiy o'sishga hissa. Turizm mintaqada ichki va tashqi daromadlarni oshiradi. Sayyohlar mehmonxonalar, restoranlar, transport, ekskursiyalar va savdo markazlariga mablag' sarflaydi, bu esa mahalliy biznes va xizmat ko'rsatish sektorlarini rivojlantiradi. Masalan, Yaqin Sharqdagi Dubay va Abu-Dabi turizm orqali yillik milliardlab dollar daromad oladi.³

Ish o'rinlarini yaratish. Turizm sektori to'g'ridan-to'g'ri (mehmonxona xodimlari, gidlar, transport xizmatlari) va bilvosita (yaqin atrofdagi savdo, oziq-ovqat yetkazib berish, suvenir ishlab chiqarish) ish o'rinlarini yaratadi. Bu mintaqadagi ishchi kuchi bandligini oshiradi va mahalliy aholi daromadini ko'taradi.

Sarmoya jalb qilish va infratuzilma rivoji. Turizm mintaqaga mahalliy va xalqaro sarmoyalarni jalb qiladi. Yo'llar, aeroportlar, mehmonxonalar, konferensiya markazlari va transport infratuzilmasi yaxshilanadi. Infratuzilmaning rivojlanishi boshqa sohalarga ham ijobiy ta'sir qiladi.

Mahalliy biznes va iqtisodiy diversifikatsiya. Turizm mahalliy ishlab chiqaruvchilar va hunarmandlar mahsulotlarini global bozorlarga chiqishga imkon beradi. Suvenirler, an'anaviy kiyimlar, oziq-ovqat mahsulotlari va san'at asarlari orqali mintaqa iqtisodiyotiga qo'shimcha daromad keladi.

Madaniyat va ekologik ta'sir. Turizm mintaqaning madaniy va tarixiy merosini saqlashga rag'batlantiradi. Barqaror turizm siyosati ekologik barqarorlikni qo'llab-quvvatlaydi. Shu bilan birga, haddan tashqari sayyohlar oqimi muhitga salbiy ta'sir qilishi mumkin, shuning uchun rejalashtirilgan boshqaruv muhim (1-rasm).

3 Asadullina Nailiya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li, Turizm mexanizmini rivojlantirish va turistik klasterlarning salohiyatini oshirish, Innovations in technology and science education, (october) 2023, volume 2 issue 16, sjif 2023 5.305, 85-90 betlar.

TURIZMINING MINTAQADA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI

1-rasm. Turizmning mintaqada iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri⁴

Iqtisodiy o'sish. Daromadlarni oshirish, valyuta tushumi. Turizm mintaq iqtisodiyotiga to'g'ridan-to'g'ri mablag' olib keladi.

Ish o'rinlarini yaratish. Bandlikni oshirish, yangi ish joylari. Turizm xizmatlari va qo'shimcha soha faoliyatlari orqali aholi uchun ish imkoniyatlari paydo bo'ladi.

Infratuzilma rivoji. Yo'llar, aeroportlar, mehmonxonalar. Turizm infratuzilmasini rivojlantirish boshqa iqtisodiy sohalarga ham foyda keltiradi.

Mahalliy biznes va diversifikatsiya. Hunarmandchilik, mahalliy mahsulotlar. Turizm mahalliy biznes va mahsulotlar eksport imkoniyatlarini oshiradi.

Madaniy va ekologik ta'sir. Merosni saqlash, barqaror turizm. Turizm madaniy merosni saqlash va ekologik barqarorlikni ta'minlaydi.

Ziyorat turizmi infratuzilmalari, xususan mehmonxona, kemping, motel, tematik park, muzey, galereya va boshqa turistlarni qabul qilish hamda joylashtirish obyektlari sonini ko'paytirishni taqozo etadi. Shu maqsadda Qashqadaryo viloyati va uning turistik resurslarga ega hududlarida xatlov o'tkazish orqali bo'sh turgan yer maydonlarini aniqlash va ularni zaxira hududlar sifatida belgilash maqsadga muvofiqdir. Aniqlangan bo'sh yer maydonlari va zaxira hududlarda ziyorat turizmi infratuzilma obyektlarini barpo etish bo'yicha yangi joylarning dizayn-loyihalarini jahon standartlariga mos ravishda ishlab chiqish ham dolzarb vazifalardan biridir. Ziyoratga tayyorgarlik ko'rish va uni amalga oshirish jarayoni barcha bosqichlarda marosim amaliyotiga, shuningdek turli xalqlarning ijtimoiy-madaniy an'analariga tayanadi. Turli dinlarda ziyorat tashqi jihatdan ma'lum o'xshashliklarga ega bo'lib, bu holat uning tuzilma nuqtayi nazaridan deyarli barcha hollarda bir necha bosqichda amalga oshirishda namoyon bo'ladi.

Mazkur bosqichlar quyidagilardan iborat:

- ziyoratga tayyorgarlik ko'rish, bunda iqtisodiy jihatdan xizmatlar va savdo bozorida dastlabki talab shakllanadi;

4 Muallif ishlanmasi

- muqaddas joyga yo'l olish, bu bosqich transport, ovqatlanish va yo'lbo'yi xizmatlariga bo'lgan talabni oshirish orqali xizmatlar bozorida iqtisodiy faollikni kuchaytiradi;
- ziyoratgoh atrofida muqaddas marosimlarni ado etish, bu jarayon ziyoratgoh hududida savdo, xizmat ko'rsatish hamda xayriya mablag'lari aylanishi orqali mahalliy iqtisodiy faollikni oshiradi;
- ruhiy ichki o'zgarish va ma'naviy yangilanish;
- vatanga qaytish, bunda safar davomida shakllangan tajriba va amalga oshirilgan sarf-xarajatlar natijasida mahalliy iste'mol, sovg'a-salom va xizmatlar orqali iqtisodiy aylanish davom etadi (2-rasm).

2-rasm. Ziyorat jarayonining ijtimoiy-iqtisodiy konseptual modeli⁵

Mintaqada ziyorat turizmi sohasida iqtisodiy faoliyatni amalga oshirish natijasida band aholiga mehnat haqi to'lanishi hamda davlat budjetiga soliqlar va boshqa majburiy to'lovlarning tushishi orqali milliy daromad yaratiladi.

Ziyorat turizmi sohasining bevosita va bilvosita ta'sirini samarali rivojlantirishga erishilganda quyidagi natijalarga erishish mumkin:

- mintaqaning yalpi hududiy daromadi mazkur soha hisobiga oshadi;
- mintaqada budjeti soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar tushumining ko'payishi hisobiga mustahkamlanadi;
- mintaqada aholisining bandligi ta'minlanib, yangi ish o'rinlari yaratiladi;
- xorijiy kapitalning sohaga jalb etilishi hamda valyuta tushumlarining ortishi ta'minlanadi;
- mintaqada ziyorat turizmini rivojlantirish bilan bir qatorda iqtisodiyotning boshqa tarmoqlarini rivojlantirish imkoniyatlari kengayadi;
- ziyorat turizmi infratuzilmasi va industriyasining izchil rivojlanishiga erishiladi;
- mahalliy va xorijiy ziyoratchilar uchun dam olish va xizmat ko'rsatish tuzilmalari takomillashtiriladi (1-jadval).

1-jadval. Butunjahon turizm va sayohat kengashi (WTTC) metodologiyasiga ko'ra, ziyorat turizmi sektori iqtisodiyotga qo'shadigan hissasining tarkibiy xususiyatlari⁶

Bevosita hissa	Mehmondo'stlik xizmatlari: yashash, ovqatlanish, transport, diqqatga sazovor joylar va ko'ngil ochar joylar
	Tarmoqlar: mehmonxonalar va restoranlar, transport, turagentliklar, chakana savdo, madaniyat, sport, rekreatsiya
	Daromadmanbalari: rezidentlarning turizm va safar xarajatlari, turizm xizmatlari eksporti (nerezidentlarning xarajatlari, rezidentlarning ish safari xarajatlari, individual davlat xarajatlari)
Bilvosita hissa	Turizm sohasiga investitsiyalar: jamoaviy davlat xarajatlari, ichki ta'minot va xaridlar
Industriyalangan hissa	Ixtisoslashgan turizm korxonalarning moddiy-texnika ta'minoti
	Turizmda band bo'lgan xodimlar hayot faoliyati, tovarlari va xizmatlari (oziq-ovqat, ichimliklar, kiyim-bosh, turar-joy xizmatlari va xo'jalik tovarlari)

⁵ Muallif ishlanmasi

⁶ Muallif ishlanmasi

Mintaqada ziyorat turizmini rivojlantirish orqali mintaqa iqtisodiyotini yuksaltirishga, aholining iqtisodiy-ijtimoiy hayotini yaxshilashga, ularning yashash darajasi va hayot sifati oshishiga erishiladi. Biroq ziyorat turizmi ta'sirining eng muhim natijaviy ko'rsatkichlari uning yalpi hududiy mahsulot (YHM) va bandlikka qo'shgan hisssasi hisoblanadi. Ziyorat turizmining iqtisodiy funksiyasi, avvalo, turizm sohasining yalpi hududiy mahsulot yaratishga qo'shayotgan hissasida namoyon bo'ladi. Ziyorat turizmining YHMni shakllantirishdagi ulushi ziyorat turizmi faoliyati hisobiga iqtisodiyotda yaratilayotgan qo'shimcha qiymat miqdori bilan belgilanadi.

Mamlakat va uning mintaqalarida ziyorat turizmi salohiyatini rivojlantirishda davlat-xususiy sheriklik mexanizmi. Ziyorat turizmi infratuzilmasi obyektlarini barpo etish va ziyorat turizmini rivojlantirish maqsadida davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari hamda xususiy biznes subyektlarining sa'y-harakatlarini birlashtirishning eng istiqbolli yo'llaridan biri davlat-xususiy sheriklik hisoblanadi. Shu bois ziyorat turizmi salohiyatini rivojlantirish maqsadlariga erishishda loyihalarni amalga oshirish vositalaridan biri sifatida davlat-xususiy sheriklik (DXSh) mexanizmini joriy etish taklif etiladi. Aynan ziyorat turizmi sohasida ushbu mexanizmdan foydalanish innovatsion siyosat maqsadlarini amalga oshirish uchun qo'shimcha investitsiyalarni jalb etish, shuningdek mintaqa iqtisodiy tizimining barcha darajalarida davlat va xususiy biznes o'rtasidagi o'zaro hamkorlikni ta'minlash imkonini beradi.⁷

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ziyorat turizmi mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishning muhim drayverlaridan biri bo'lib, u hududlarda qo'shimcha qiymat yaratish, xizmatlar sohasini kengaytirish, xususiy sektor faolligini oshirish hamda bandlikni ta'minlashga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Ziyoratchilar oqimining ortishi infratuzilma modernizatsiyasini jadallashtiradi, mahalliy budjet daromadlarini ko'paytiradi hamda hududiy iqtisodiyotning diversifikatsiyalashuviga xizmat qiladi.

Shu bois ziyorat turizmini rivojlantirish maqsadida quyidagi taklif va tavsiyalarni amalga oshirish maqsadga muvofiq deb hisoblanadi:

Qashqadaryo viloyatining chekka hamda tabiiy-rekreatsion salohiyati yuqori bo'lgan hududlari – Dehqonobod, Yakkabog', Qamashi, Mirishkor va boshqa tumanlarning tog'li hamda cho'l zonalar – ekoturizmni rivojlantirish uchun qulay tabiiy-landshaft sharoitlarga ega. Xususan, Dehqonobod tumanidagi "Boshchorbog'", Kitob tumanidagi "G'elon", Mirishkor tumanidagi "Pomuq" qishloqlari hamda mintaqaning boshqa manzillarida noyob ekotizim, tabiiy relyef, bioxilma-xillik va etnomadaniy muhit mavjud. Shu bilan birga, ushbu hududlarda mahalliy aholi tomonidan ziyorat qilinadigan, biroq turizm infratuzilmasiga to'liq kiritilmagan, inshoot yoki me'moriy majmua sifatida shakllantirilmagan muqaddas maskanlar ham uchraydi. Mazkur sharoitdan kelib chiqib, xorijiy turistlar oqimini diversifikatsiya qilish va hududiy iqtisodiy faollikni oshirish maqsadida "eko– safari–ziyorat turizmini integratsiyalash modeli"ni ishlab chiqish taklif etiladi.

Ushbu model ekoturizm (tabiiy resurslar va landshaftdan barqaror foydalanish), safari elementlari (sarguzasht va ekstremal yo'nalishlar) hamda ziyorat turizmi (ma'naviy-madaniy meros obyektlari)ni yagona turistik mahsulot doirasida uyg'unlashtirishga qaratilgan.

Ziyorat turizmi sohasida davlat-xususiy sheriklikni (DXSh) joriy etish ijtimoiy va iqtisodiy ahamiyatga ega loyihalarni amalga oshirish doirasida manfaatlarni muvofiqlashtirish, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni ta'minlashning aniq tashkiliy-huquqiy mexanizmlarini ishlab chiqishni talab etadi. Mazkur asoslar shakllantirilgandan so'ng turizm sohasida davlat-xususiy sheriklikni keng joriy etish maqsadga muvofiq bo'ladi. Mazkur integratsiyalashgan yondashuv asosida hududlarda kichik biznes subyektlari, oilaviy mehmon uylari, gidlik xizmatlari hamda mahalliy hunarmandchilik faoliyatini rivojlantirish imkoniyatlari kengayadi. Natijada tabiiy va ma'naviy resurslardan oqilona foydalanish asosida chekka hududlarning investitsiyaviy jozibadorligi oshadi, yangi ish o'rinlari yaratiladi hamda Qashqadaryo viloyatining turistik brendi shakllanadi. Bu esa ziyorat turizmining mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini yanada kuchaytirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati;

1. Asian Development Bank – SEADS. Indonesia and Malaysia share top spot in Global Muslim Travel Index 2023. Manzil: https://seads.adb.org/news/indonesia-and-malaysia-share-top-spot-global-muslim-travel-index-2023?utm_source
2. Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li. Raqamli iqtisodiyotning turizm sohasidagi bandlik shakllariga ta'siri. Muhandislik va iqtisodiyot ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik, fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal, 2025-yil, iyun. № 7-son, 120-125 betlar.
3. APTA (Asian/Pacific Tourism Association). News – Uzbekistan travel and tourism developments. Manzil: https://www.apta.uz/en/news/47?utm_source

⁷ Siddiqov Zaxid Tulkunovich, Mardiev Nurali, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li, Turizm sohasi rivojlanishini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish, Multidisciplinary Scientific Journal, Golden brain, issn: 2181-4120, Vol. 1/issue 7/2023, September, 2023, https://t.me/goldenbrain_journal, 38-44 betlar.

4. Asadullina Nailya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li. Use of modern management mechanisms in digitalization of tourism situation learning. International journal of management and economics fundamental volume 04 issue 11 pages: 103-110 oclc – 1121105677, volume 04 issue 11-2024, <https://www.theusajournals.com/index.php/ijmef/article/view/3991>, 86-92 pages.
5. U.S. Department of Commerce – International Trade Administration. Country Commercial Guide: Uzbekistan – Travel and Tourism. Manzil: https://www.trade.gov/country-commercial-guides/uzbekistan-travel-and-tourism?utm_source
6. Asadullina Nailya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li. Turizm mexanizmini rivojlantirish va turistik klasterlarning salohiyatini oshirish. Innovations in technology and science education, (october) 2023, volume 2 issue 16, sjif 2023 5.305.
7. CrescentRating. Global Muslim Travel Index (GMTI). Manzil: <https://www.crescentrating.com/global-muslim-travel-index-gmti.html>
8. Siddiqov Zaxid Tulkunovich, Mardiev Nurali, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li. Turizm sohasi rivojlanishini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish. Multidisciplinary Scientific Journal, Golden brain, issn: 2181-4120, Vol. 1/issue 7/2023, September, 2023, 38-44.
9. Salam Standard. The Global Economic Impact of Muslim Tourism 2017 to 2020. PDF hisobot. Manzil: <https://www.salamstandard.org/The-Global-Economic-Impact-of-Muslim-Tourism-2017-to-2020.pdf>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>